

průběh c. 21

Posudek na diplomovou práci bc. Radky Obůrkové, Druhá římská jízda Karla IV.

Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, Ústav českých dějin, Praha 2013

129 stran + přílohy

Bc. Radka Obůrková si jako téma své diplomové práce zvolila druhou římskou jízdu Karla IV., kterou císař podnikl v dubnu 1368 a která měla být přípravou k návratu papežské kurie do Říma. Současně měla být v Římě provedena korunovace Karlovy čtvrté manželky Alžběty Pomořanské. Cílem diplomové práce ovšem nebyl samotný průběh a politický dopad Karlova tažení, ale složení Karlova dvora a jeho proměny během cesty do Říma a zpět. Současně si diplomantka klade za cíl sestavit dvůr Alžběty Pomořanské, tedy okruh osob, které ji na této cestě, kdy necestovala vždy po boku císaře, doprovázely. Konečně se zaměřila na způsob zajištění pobytu císaře a jeho dvora v italských městech.

Práce je rozčleněna do čtyř kapitol, které jsou zarámovány Úvodem, v němž jsou nastíněny cíle práce, a Závěrem. První kapitola je věnována pramenům a odborné literatuře k tématu a metodologickým východiskům. Zde by bylo vhodné u některých edic uvést konkrétnější charakteristiku pramenného materiálu, který je v nich publikován: Například jakou povahu mají prameny publikované v Zimmermannových Acta Karoli IV., jaký diplomatický materiál je zpracován v Monumenta Vaticana res gestas Bohemicas illustrantia, jaký formulář vydal F. Tadra v Summa cancellariae? – K době Karla IV. se ovšem vztahují i další, rovněž vydané formuláře; zde ani v soupisu literatury není například zmíněna důležitá edice Piurova. – Jinak autorka dobře zvolila a výstižně charakterizovala narativní prameny italské a české provenience. Z obsáhlé literatury k osobnosti, vládě a době Karla IV. především s ohledem na téma práce vybrala většinu podstatných prací a naznačením jejich obsahu a zaměření tento výběr zároveň zdůvodnila. Ukázala i potřebný přehled po literatuře věnované studiu českých středověkých dvorů a jeho středoevropskému kontextu.

Ve druhé kapitole, Římská jízda Karla IV. v letech 1368-1369, autorka stručně líčí poměry v západní Evropě, z nichž projekt římské jízdy vzešel, sleduje diplomatické, finanční, vojenské i personální zajištění cesty a snaží se rekonstruovat její trasu na území Itálie. – K císařově návštěvě v Avignonu ovšem „přehlédla“ důležitou práci H. Neureithera, Das Bild Karls IV. in der zeitgenössischen französischen Geschichtsschreibung, Diss. Heidelberg 1965, která již důsledným citováním pramenů antikvuje práci Nováčkovu. – Druhá podkapitola je věnována vlastnímu průběhu tažení, diplomantka se zde zabývá setkáními papeže a císaře ve Viterbu a v Římě, Karlovým dvoutměsíčním pobytem v Římě a jednáním, která tam probíhala.

Samostatná podkapitola je věnována příchodu a uvítání Alžběty Pomořanské v Římě a obřadu její korunovace císařovnou (má autorka ověřeno, že pramen, jemuž dává přednost v pořadí jednotlivých součástí korunovace – s. 45 -, je opravdu spolehlivý? *Vitae paparum Avenionensium* nejsou původní prameny, ale byly v devadesátých letech 17. století shromážděny z různých univerzálních kronik a rukopisů – srv. G. Mollat, *Étude critique sur les Vitae paparum Avenionensium* d'Étien Baluze, Paris 1917; rovněž *Secunda vita* není současná a je kompilace z několika pramenů, jak vyplývá z úvodu k edici). V poslední podkapitole, Úspěchy a zklamání římské jízdy, je především vyličen Karlův dramatický návrat z Říma.

Třetí kapitola je věnována pražskému dvoru Karla IV., respektive císařovu dvoru a dvoru císařovny. V první podkapitole eviduje autorka úředníky na různých úrovních a další osoby u císařova dvora. – Zde se dopustila jisté nepřesnosti, když tvrdí, že „děti pobývaly u otcova dvora do doby, než byly poslány do jiné země nebo rezidenční město opustily z důvodu sňatku“. Jak ukázal např. F. Kavka a jak vyplývá i z torzovitých pramenů, děti pobývaly s vychovateli většinou na některém hradě mimo rezidenci. – Podobným způsobem se diplomantka snaží postihnout i složení dvora královny-císařovny, kde ovšem je situace komplikovanější, protože tento dvůr lze v pramenech obtížněji zachytit.

Zvláštní kapitola je věnována složení císařova dvora v Itálii během císařovy druhé římské jízdy, přičemž se diplomantka zabývá složením dvora během cesty do Říma, pobytem císaře a jeho dvora na italské půdě, především ubytováním během cesty, slavnostním přivítáním v italských městech, proměnou císařova dvora na zpáteční cestě a opět slavnostním přivítáním a ubytováním v italských městech na zpáteční cestě (Villach a Brno nejsou města „předalpské“ části říše – s. 111).

Výsledky práce jsou shrnuty v Závěru, kde jsou rovněž naznačeny další možnosti bádání sledované problematiky. K práci je připojen seznam použitých pramenů a literatury (u pramenů vydávaných ve větších edicích by měl být uveden také stránkový rozsah, na druhé straně není nutno samostatně uvádět jednotlivé svazky téže edice, zvláště když mají stejného editora – RBM, CIM apod.). Ocenit je třeba přílohy, mapy a tabulky, v nichž jsou vizuálně zpracovány výsledky práce: mapa průběhu cesty a přehled pobytů, skladba Karlova doprovodu, obrazová příloha ke Karlově římské jízdě z kroniky Giovanniho Sercambi.

Diplomová práce Bc. Radky Obůrkové je nesporně přínosem ke studiu středověkých dvorů a panovnických cest. Vzhledem k tomu, jaký zájem v Evropě Karlova cesta do Říma vyvolala, nemohla autorka zkoumat všechny zmínky soudobých analů a kronik. Vhodně zvolila významnější prameny, vyváženě přitom využila prameny úřední a narativní, včetně oslavných básní. I po formální stránce má práce dobrou úroveň, je zpracována pečlivě, s minimem

písařských chyb. Diplomová práce Bc. Radky Obůrkové splňuje požadavky kladené na diplomové práce a mohu ji proto odpovědně doporučit k obhajobě. S přihlédnutím k výše uvedeným skutečnostem navrhuji hodnotit práci stupněm „velmi dobře“.

V Praze, 2. září 2013.

